

D ů v o d y:

§ 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 má zvláštní promlčení pro trestné činy, spáchané tiskopisem. Podle tohoto zákonného ustanovení je i tehda, když podle zásad trestního zákona nenastalo ještě promlčení takového činu, vyloučeno všeliké další stihání, prošlo-li od času, kdy byl tiskopis vydán nebo bylo započato ve zdejších zemích s jeho rozšiřováním, šest měsíců, nebylo-li po tu dobu proti žádnému z vinníků zavedeno stihání soudem trestním v těchto zemích, ač se tak státi mohlo, nebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. Táž pravidla platí i o promlčení přečinů a преступků, jichž se kdo dopustí zanedbáním povinné péče nebo pozornosti při vydávání tištěných spisů. V souzeném případě, kde jde o přečin zanedbání povinné péče podle § 42 zák. na ochr. rep., jest zjištěno, že závadný článek byl uveřejněn v čísle 159 periodického tiskopisu »D.« ze dne 14. července 1925. Podle spisů krajského soudu v Mor. Ostravě zavedlo tamní státní zastupitelství dne 14. července 1925 vyhledávání pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. protizodpovědnému redaktoru Karlu K-ovi a proti dosud neznámému pisateli článku, výsledek vyhledávání byl podle těchže spisů sdělen dne 21. září 1925 vyšetřujícím soudcem krajského soudu v Mor. Ostravě tamnímu státnímu zastupitelství k návrhu, které podalo na Karla K-a a Rudolfa S-ého obžalobu pro přečin pokud se týče přestupek zanedbání povinné péče, teprve dne 31. března 1926, jež došla krajského soudu v Mor. Ostravě dne 6. dubna 1926. Ježto nebylo v zahájeném řízení po šest měsíců pokračováno, nastalo podle § 40 tisk. zák. promlčení trestného činu obžalovaným za vinu kladeného. Promlčením pomíjí jak vyšetřování tak i trestnost (§§ 230 a 531 tr. zák.). Promlčení jest dbáti soudu z moci úřední (§ 3 tr. ř.) v každém období trestního řízení; zjistí-li soud promlčení, má podle okolností případu buď trestní řízení zastaviti nebo vynésti rozsudek osvobozující. Důsledkem toho je také nejvyšší soud jako soud zrušovací povinen, by ku promlčení přihlížel při zkoumání zmatečnů stížností podle § 290 tr. ř. i když se jím obžalovaní nehájili, ani se ho ve zmatečnů stížností nedovolávali a nevdají také, že tu není v tomto směru výroku. Ježto nalézací soud nevzal vůbec v úvahu otázku promlčení trestnosti činů obžalovaných, ač podle stavu věci měl tak učiniti, použil nesprávně trestního zákona v neprospěch obžalovaných a je tím opodstatněn stížností neuplatňovaný hmotněprávní důvod zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. a je tu také důvod, by bylo použito ustanovení § 290 tr. ř. Bylo proto napadený rozsudek podle § 288 čís. 3 tr. ř. zrušiti a vynésti rozsudek osvobozující.

Čís. 2924.

Užívání úvěru je »nepřiměřeným« ve smyslu § 486 čís. 1 tr. zák. nejen, neodpovídá-li jeho výše rozsahu a stavu podniku, nýbrž i tehdy, nejsou-li vypůjčené částky v náležitém poměru k hospodářské síle dlužníkově, takže příhody, s nimiž nutno počítati každému řádnému hospo-

dáři, mohou přivoditi jeho neschopnost platiti; »odvážnými« jsou obchody, při nichž nutno s větší pravděpodobností než u jiných obchodů počítati s možností ztráty, k jichž podniknutí je tudíž zapotřebí kapitálu, jímž může býti případná ztráta nahrazena.

(Rozh. ze dne 10. října 1927, Zm II 65/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 5. října 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a přečinem podle § 1 zák. o maření exekuce, mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudkový výrok, jímž bylo uznáno na vinu stěžovatelovu ve směru přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 tr. zák., napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatku čís. 5 § 281 tr. ř. námitkou, že prý nalézací soud vychází z mylného předpokladu, že stěžovatel byl v době, kdy započal stavbu kina, pasivním, ačkoli prý bylo zjištěno, že koupil objekt asi za 250.000 Kč, v kteréžto výši měl tehdy také jmění, a byl mimo to majitelem kinematografické koncese, představující prý rovněž velmi značnou hodnotu. Námitka oděná v roušku výtky »nesouhlasu se spisy« není zřejmě provedena po zákonu, jest však i věcně bezpodstatnou, zejména též, pokud jí zmateční stížnost v zápětí uplatňuje znovu, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Skutkovou podstatu přečinu podle § 486 čís. 1 tr. zák. spatřuje rozsudek v tom, že stěžovatel v roce 1922 a počátkem roku 1923 jako dlužník více věřitelů přivodil si neschopnost platiti, tím, že jednak užíval nepřiměřeně úvěru, jednak podnikl odvážný obchod, který byl s jeho majetkovými poměry v nápadném nepoměru. Tímto odvážným obchodem rozumí rozsudek stavbu nové budovy pro kino, na niž ofertu vypsál stěžovatel podle rozsudkového zjištění v květnu 1922 a ohledně níž ujednal se stavitelem Rudolfem V-em stavební smlouvu dne 10. května téhož roku. Užívání úvěru je nepřiměřeným ve smyslu § 486 čís. 1 tr. zák. nejen, neodpovídá-li jeho výše rozsahu a stavu podniku, nýbrž i tehdy, nejsou-li vypůjčené částky v náležitém poměru k hospodářské síle dlužníkově, takže příhody, s nimiž nutno počítati každému řádnému hospodáři, mohou přivoditi jeho neschopnost platiti (rozh. čís. 1851 a 2469 sb. n. s.). Odvážnými obchody rozuměti jest ty, při nichž nutno s větší pravděpodobností než u jiných obchodů počítati s možností ztráty, k jichž podniknutí je tudíž zapotřebí kapitálu, jímž může býti případná ztráta nahrazena (rozh. čís. 2023 sb. n. s.). S hlediska těchto právních zásad dlužno rozsudkový výrok, napadený zmateční stížností, pokládati v obojím směru za plně opodstatněný skutečnostmi, zjištěnými rozsudkem ve pří-

čině finančního stavu stěžovatelova v rozhodné době, zejména rozsudkovým zjištěním, podle něhož si stěžovatel byl tehdy svého neblahého finančního stavu také vědom. Zjišťujeť rozsudek dále, že v době té, t. j. od 4. února do 4. července 1922 bylo proti stěžovateli vedeno celkem neméně než 23 exekucí pro pohledávky celkem přes 140.000 Kč (podle přesného součtu číslic uvedených v rozsudku vlastně 181.246 Kč 51 h). Za tohoto stavu věci právem nezměnila na přesvědčení nalézacího soudu, podle něhož jednak užívání úvěru stěžovatelem nebylo v náležitém poměru k jeho hospodářské síle, jednak i stavba nové budovy pro kino byla v nápadném rozporu s jeho majetkovými poměry, ničeho skutečnost, rozsudkem výslovně zjištěná, že stěžovatel v době, kdy (podle rozsudkového zjištění dne 14. prosince 1921) koupil za 230.000 Kč starý dům čís. 4 na Ú., měl majetku asi 250.000 Kč, při čemž však rozsudek zdůrazňuje zároveň případně, že koupí tohoto domu se stěžovatel úplně vyčerpal. Z rozsudkových zjištění vychází dále na jevo, že stavba nového kina byla provedena na místě řečeného domu, jehož přední část byla k tomu cíli zbourána, nádvorní budova pak přestavěna (adaptována) a že onou stavební smlouvou zadal stěžovatel staviteli V-ovi za 400.000 Kč pouze stavbu samu (práce zednické, nádenické, železobetonové, kamenické a tesařské), kdežto materiál a ostatní práce zavázal se dodati sám, takže podle konečného zjištění rozsudkového stála stavba kina se všemi pracemi a onou adaptací 665.295 Kč 72 h. Rozsudek zjišťuje, že na účet V-ův složil stěžovatel sám do 31. prosince 1922 hotově pouze 26.400 Kč, kdežto další částka 238.043 Kč 16 h byla (zřejmě jako úvěr) povolena záložnou a že ke dni 31. prosince 1926, správně 1922 zbyl (nezapravený) zůstatek 414.257 Kč 94 h. Takto zjištěný stav věci ve spojení s vlastním doznáním stěžovatelovým, v rozsudkových důvodech rovněž zaznamenaným, podle něhož se řečenou stavbou úplně zničil, opravňoval nalézací soud k závěru, že stavba ta byla pro stěžovatele přímo katastrofou, což stěžovatel podle neméně důvodného přesvědčení nalézacího soudu již předem předvídati mohl vzhledem k tomu, že si podle rozsudkového zjištění byl v rozhodné době svého neblahého a neутěšeného, ba zoufalého a beznadějného finančního stavu také již vědom. Že z kinematografické licence měl stěžovatel značný příjem a že roční obrat z ní činil snad až 300.000 Kč, rozsudek sice připouští, zjišťuje však zároveň, že výtěžek licence vynakládal stěžovatel patrně — dokonce na úkor jiných věřitelů — na stavbu nového kina, kterou podnikl naprosto bez majetkových prostředků.

Čís. 2925.

Porušení zákona (§ 33 tr. ř.) může záležeti buď v nesprávném výkladu zákona, nebo v tom, že zákona správně vyloženého bylo nesprávně použito na ten který případ.

Posouditi otázku, zda a pokud lze určití účast toho kterého činu na úkonech společného trestního řízení a zda podle toho lze stanovití onu část nákladů, zvláště útrat právního zastoupení, jež vznikla stíháním jed-